

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Koláře a soudkyň JUDr. Marie Korbelové a JUDr. Heleny Papouškové v právní věci

žalobce:

██████████, IČO ██████████,
sídlem ██████████,
zastoupený opatrovníkem JUDr. Jiřím Šmrhou, ml.,
sídlem Plánkova 600, 386 01 Strakonice

proti

žalovanému:

██████████, narozený ██████████,
bytem ██████████

o zaplacení částky 1.915.000 Kč, odvolání opatrovníka žalobce proti usnesení Okresního soudu ve Strakonici ze dne 6.10.2020, č.j. 7C 83/2020-63,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením rozhodl soud prvního stupně ve výroku tak, že žalobci se osvobození od soudních poplatků nepřiznává. Rozhodnutí odůvodnil tím, že opatrovník žalobce v reakci na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku z návrhu požádal o přiznání osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že žalobce není schopen poplatek zaplatit, nemá žádné finanční prostředky a do těžké finanční situace se dostal právě kvůli žalovanému. Odkázal na obsah spisu, z něhož vyplývá, že je proti němu vedena exekuce, kde činí vymáhaná částka 508.088,38 Kč ke dni 4.5.2020. Kvůli této exekuci si žalobce nemůže k zaplacení poplatku vzít úvěr. Dále uvedl, že základní kapitál žalobce jako společnosti s ručením omezeným činí 1.000 Kč, že ze spisu se podává, že žalobce je ve složité finanční situaci i díky společnosti Electro – world s.r.o., kterou žaluje o náhradu škody a ani z katastru nemovitostí nevyplývá, že by disponoval nějakým nemovitým majetkem. Přípisem, doručeným opatrovníkovi žalobce 24.9.2020 byl žalobce soudem vyzván, aby ve lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto přípisu sdělil informace o svojí majetkové situaci a aby veškerá prohlášení ohledně majetkových poměrů doložil příslušnými věrohodnými doklady. Výslovně byl vyzván, aby předložil výsledovku (výkaz zisku s ztrát) a rozvahu společnosti za poslední daňové období a výslovně také sdělil, zda má nějaké zaměstnance, pohledávky a závazky, aby mohl mít soud jeho tvrzenou tíživou finanční situaci za prokázanou. Opatrovník žalobce na výzvu soudu nijak nereagoval a o prodloužení lhůty nepožádal. Soud prvního stupně s odkazem na ust. § 138 odst. 1 věta první o.s.ř. uzavřel, že žalobce své poměry k výzvě soudu nedoložil, a není tak prokázáno, že splňuje přísné podmínky tohoto ustanovení, tedy, že jeho finanční situace je tak tíživá, aby u něj byly splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudního poplatku, a to ani částečně. Sama okolnost, že účastník své stávající poměry subjektivně vnímal jako poměry tíživé, ještě nepředstavuje důvod, pro nějž by již byly podmínky ust. § 138 odst. 1 o.s.ř. splněny. Účastník má

povinnost věrohodným způsobem své poměry soudu prokázat, neboť ty jsou pro posouzení důvodnosti o jeho žádosti rozhodné. Pokud žalobce odkazuje na exekuční řízení a jeho stav ke 4.5.2020, pak s ohledem na skutečnost, že od tohoto data uběhlo již více než pět měsíců, nelze z toho žádné relevantní skutečnosti dovozovat. To, že žalobce není vlastníkem žádné nemovitosti neznamená, že by společnost nedisponovala jinými aktivy (např. pohledávkami). Výše základního kapitálu nevypovídá nic o tom, jakou hodnotu majetku má daná společnost, ale jedná se pouze o souhrnný údaj, odpovídající peněžnímu vyjádření hodnoty veškerých předmětů vkladů (do základního kapitálu). Pokud jde o spor žalobce, vedený u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 7C 44/2020 (proti Electro World s.r.o.) o náhradu škody 9.631.258,60 Kč soud z tohoto spisu zjistil, že žaloba byla podána prostřednictvím elektronického podání, které nebylo opatřeno elektronickým podpisem a nebylo doplněno.

2. Proti tomuto usnesení podal odvolání opatrovník žalobce. V něm zejména uvedl, že má za to, že u žalobce jsou splněny předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků. Soudem vyžadované doklady a podklady k hospodářské situaci žalobce není schopen doložit z důvodu probíhající obnovy účetnictví, u níž však není určený ani předpokládaný termín ukončení. V současnosti žalobce s ohledem na probíhající exekuční řízení nedisponuje žádnými finančními prostředky, které by mohl na úhradu soudního poplatku použít a není schopen předložit soudem požadované doklady prokazující ekonomický stav společnosti z důvodu probíhající obnovy účetnictví. Opatrovník požadoval, aby soud zajistil od příslušného soudního exekutora zprávu o aktuálním stavu exekuce, když i taková informace by nepochybně podávala obraz o majetkové situaci žalobce a mohla by sloužit jako podklad pro posouzení otázky případného osvobození od soudních poplatků. Bez přiznání osvobození od soudních poplatků hrozí žalobci závažná újma v podobě zastavení řízení a ohrožení jeho nároků uplatňovaných prostřednictvím podané žaloby. Bez přiznání osvobození by mohlo reálně dojít k poškození jeho práv a oprávněných zájmů, odepření možnosti přístupu k soudu a zásahu do práva na soudní ochranu. Opatrovník žalobce zároveň odkázal na ust. § 138 odst. 2 o.s.ř., podle kterého, pokud by bylo následně zjištěno, že poměry žalobce přiznání osvobození od poplatků neodůvodňovaly, může být přiznané osvobození i zpětně odejmuto. Navrhoval, aby bylo napadené usnesení změněno tak, že žalobci bude přiznáno osvobození od soudních poplatků.
3. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné podle § 201 o.s.ř. v návaznosti na ust. § 202 o.s.ř., bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou, přezkoumal usnesení soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a o.s.ř. Dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
4. Podle § 138 o.s.ř. na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.
5. V daném případě odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně o tom, že v případě žalobce nejsou naplněny zákonné předpoklady pro jeho osvobození od placení soudních poplatků, a to ani zčásti. Platí vždy zásada, že účastník žádající o osvobození musí soud věrohodně přesvědčit o tom, že jeho poměry odůvodňují osvobození, aktivita je v této souvislosti vždy na účastníkovi, nikoliv na soudu. Pokud účastník ve stanovené lhůtě nezašle prohlášení o majetkových poměrech nebo zašle prohlášení evidentně neúplné, soud jej zásadně nevyzývá k dodatečnému osvětlení jeho poměrů, ale přímo návrh zamítne. Nezbytnost verifikace majetkových poměrů účastníka řízení při rozhodování o jeho návrhu na přiznání osvobození od soudních poplatků byla přitom Nejvyšším soudem ČR zdůrazněna v celé řadě jeho rozhodnutí (srov. např. usnesení z 19.6.2008, sp. zn. 21 Cdo 3676/2007, ze dne 18.9.2013, sp. zn. 30 Cdo 2643/2013, nebo ze dne 29.4.2015, sp. zn. 29 Cdo 511/2015). Srov. dále též důvody usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 3.2.2016, sp. zn. I. ÚS 311/16. Ze spisu vyplývá, že opatrovník žalobce byl přípisem, doručeným mu dne 24.9.2020

vyzván, aby ve lhůtě jednoho týdne od jeho doručení vyplnil s touto výzvou zaslaný vzor o.s.ř. č. 59 a byl k tomu také podrobně poučen. Opatrovník žalobce požadovaný formulář (vzor o.s.ř. č. 59) však soudu prvního stupně nezaslal, nijak na výzvu nereagoval a požadované doklady ani s odvoláním nedoložil. Opatrovníkem žalobce v odvolání tvrzená skutečnost, že u žalobce probíhá obnova účetnictví s neurčeným a nepředpokládaným termínem ukončení, není podle odvolacího soudu důvodem k prominutí povinnosti věrohodným způsobem prokázat poměry, které jsou pro posouzení důvodnosti žádosti o osvobození od placení poplatku rozhodné. Skutečnost, že proti žalobci je vedena exekuce, je pro rozhodování soudu o návrhu na osvobození od placení soudního poplatku bez významu, neboť podle ust. § 44a odst. 1 zák. č. 120/2001 Sb. se zákaz povinného nenakládat se svým majetkem nevztahuje na udržování a správu majetku, pod které lze podle názoru odvolacího soudu placení soudních poplatků zahrnout. Vzhledem k tomu, že při nedostatku údajů nejsou vyloučeny dobré příjmové a majetkové poměry žalobce, nelze dospět k závěru, že jsou u něho dány důvody dle shora citovaného § 138 odst. 1 o.s.ř. pro osvobození od soudních poplatků. Z těchto důvodů odvolací soud věcně správné usnesení soudu prvního stupně podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

6. K projednání odvolání nebylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

České Budějovice 25. listopadu 2020

JUDr. František Kolář v.r.
předseda senátu